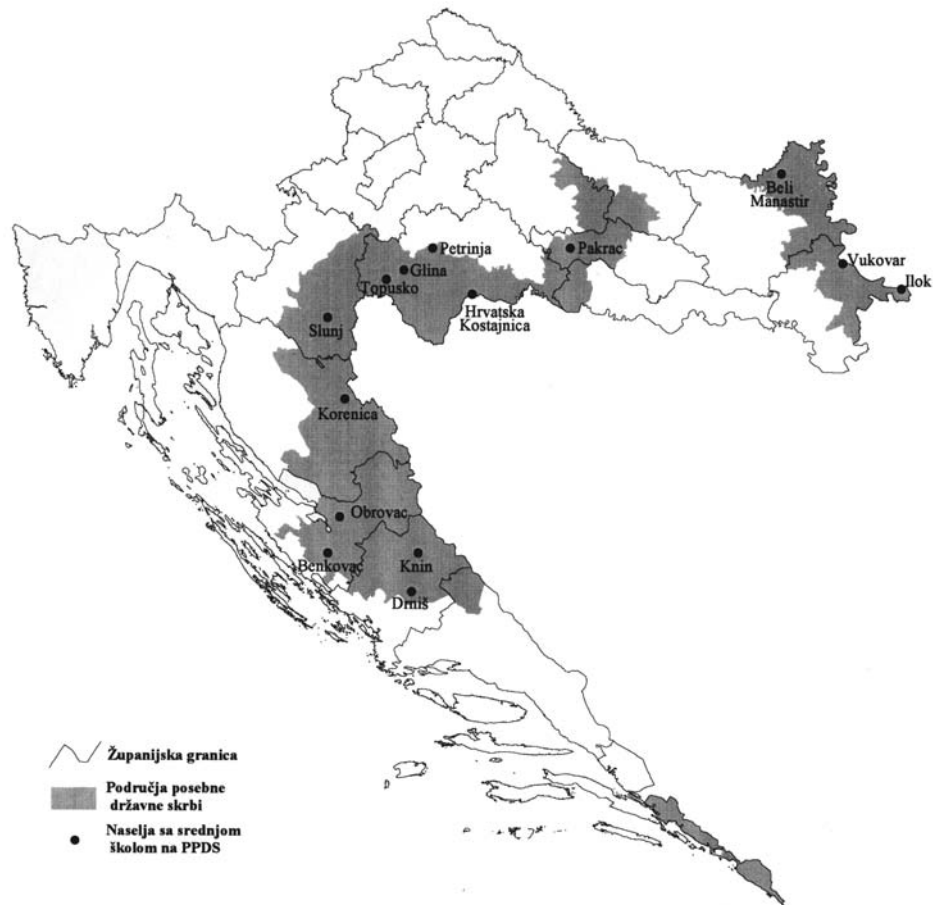

OSNOVNI
PODACI O
UZORCIMA

UZORAK ANKETIRANIH

Uzorak anketiranih odabran je iz populacije na području posebne državne skrbi. Granice područja vidljive su na slici 1.

Slika 1
Karta područja posebne državne skrbi

Na tablici A vidljiv je odnos područja posebne državne skrbi i ostalih područja po županijama.

Tablica A.
 Broj naselja na području
 posebne državne skrbi (po
 stanju naselja u vrijeme
 popisa 1991.

Županija	Ukupan broj naselja u županiji	Broj naselja na područjima posebne državne skrbi	% naselja na područjima posebne državne skrbi u ukupnom broju naselja u županiji
Sisačko moslavačka	456	310	68.0
Vukovarsko-srijemska	84	54	64.3
Šibensko-kninska	194	100	51.5
Zadarska	220	111	50.5
Ličko-senjska	252	121	48.0
Karlovačka	649	212	32.7
Požeško-slavonska	277	89	32.1
Dubrovačko-neretvanska	220	63	28.6
Osječko-baranjska	264	71	26.9
Bjelovarsko-bilogorska	323	63	19.5
Brodsko-posavska	185	33	17.8
Virovitičko-podravska	189	31	16.4
Splitsko-dalmatinska	367	16	4.4
Ukupno	3.680	1.274	34.6

Pri planiranju uzorka istraživanja **obuhvaćena je populacija svih učenika trećih i četvrtih razreda srednjih škola koje se nalaze u sljedećim mjestima na područjima posebne državne skrbi: Beli Manastir, Benkovac, Drniš, Glina, Hrvatska Kostajnica, Ilok, Knin, Korenica, Obrovac, Pakrac, Petrinja, Slunj, Topusko i Vukovar.** U svim navedenim mjestima, po podacima za šk. godinu 1998/99., ukupno je bilo 2.320 učenika polaznika viših (trećih i četvrtih) razreda. Obilježja ove populacije učenika navode se u tablici B.

Tablica B.
 Broj učenika trećih i četvrtih
 razreda s obzirom na vrstu
 srednjih škola koje se nalaze u
 mjestima na područjima
 posebne državne skrbi RH
 – populacija

MJESTO (Županija)	GIMNAZIJA		SREDNJA ŠK.		UKUPNO
	Treći	Četvrti	Treći	Četvrti	
PETRINJA, GLINA, TOPUSKO, HRV. KOSTAJNICA (Sisačko-moslavačka)	70	81	196	77	424
SLUNJ (Karlovačka)	0	0	28	0	28
KORENICA (Ličko-senjska)	0	0	36	0	36
PAKRAC (Požeško-slavonska)	13	19	105	61	198

MJESTO (Županija)	GIMNAZIJA		SREDNJA ŠK.		UKUPNO
	Treći	Četvrti	Treći	Četvrti	
OBROVAC, BENKOVAC (Zadarska)	0	0	96	19	115
BELI MANASTIR (Osječko-baranjska)	48	44	212	73	377
DRNIŠ, KNIN (Šibensko-kninska)	47	33	174	46	300
VUKOVAR, ILOK (Vukovarsko-srijemska)	45	48	498	251	842
Ukupno	223	225	1.345	527	2.320

Izvor: *Srednje škole u brojkama školske godine 1998/99*. Republika Hrvatska: Ministarstvo prosvjete i športa, siječanj 1999.

Zora Raboteg-Šarić, Ivan Rogić
Daleki život, bliski rub

Tablica B.
(nastavak)

Unaprijed zadana veličina čitavog uzorka iznosila je oko 1.000 učenika, što je približno 43% navedene populacije. Uzimajući u obzir da će pri prikupljanju podataka vjerojatno biti zahvaćen nešto manji broj učenika od predviđenog (zbog izostanaka sa sata), **odlučili smo se za veličinu uzorka koji čini 50% populacije.**

Spomenuti gradovi nalaze se na heterogenim područjima Republike Hrvatske (razmješteni su u 8 županija); radi toga je potrebno da uzorak bude reprezentativan na nižoj razini. S druge strane, u većini mjesta relativno je mali broj učenika što, uza zadana ograničenja glede veličine uzorka, ne omogućuje formiranje uzorka koji bi bio reprezentativan na razini samih naselja. Stoga su mjesta grupirana u županije. Na taj su način nastale ove skupine: **Sisačko-moslavačka županija:** Petrinja, Glina, Topusko, Hrvatska Kostajnica; **Zadarska županija:** Obrovac, Benkovac; **Šibensko-kninska županija:** Drniš i Knin; **Vukovarsko-srijemska županija:** Vukovar i Ilok. Preostala četiri mjesta iz različitih su županija te su i promatrana kao zasebna: **Osječko-baranjska županija:** Beli Manastir; **Požeško-slavonska županija:** Pakrac; **Karlovačka županija:** Slunj; **Ličko-senjska županija:** Korenica.

Upozorit je da je u Belom Manastiru i u Pakracu dovoljno učenika, što je omogućilo zadovoljavajuću veličinu i reprezentativnost uzorka na razini tih mjesta. Zbog malog broja učenika u Slunju, Korenici, Obrovcu i Benkovcu izabrani su dodatni razredi kojima je obuhvaćena čitava populacija viših razreda u tima mjestima.

Premda su uzorkom obuhvaćeni samo viši razredi, vodilo se računa o podjeli na treće i četvrte razrede. Osim toga, vodilo se računa i o usmjerenju, pri čemu su gimnazije izdvojene od ostalih škola. Unutar svake od prije navedenih skupina mjesta izračunat je i broj učenika, posebno za

treće i četvrte razrede gimnazija te treće i četvrte razrede ostalih usmjerenja. Unutar tih podskupina izračunat je ukupan broj učenika i prosječna veličina razreda. Za svaku od navedenih podskupina određen je uzorak 50% veličine populacije te podskupine; na temelju prosječne veličine razreda za podskupinu određen je broj razreda koji treba ispitati e da bi se dobio željeni broj učenika u svakoj podskupini uzorka (tablica C).

Tablica C.
 Pregled planiranog uzorka s
 obzirom na vrstu škole i
 razred (prema podacima za
 školsku godinu 1998/99.)

MJESTO (Županija)	GIMNAZIJA		SREDNJA ŠK.		UKUPNO
	Treći	Četvrti	Treći	Četvrti	
PETRINJA, GLINA, TOPUSKO, HRV. KOSTAJNICA (Sisačko-moslavačka)	36	47	100	40	223
SLUNJ (Karlovačka)	0	0	28	0	28
KORENICA (Ličko-senjska)	0	0	36	0	36
PAKRAC (Požeško-slavonska)	0	19	52	39	110
OBROVAC, BENKOVAC (Zadarska)	0	0	96	19	115
BELI MANASTIR (Osječko-baranjska)	24	22	108	33	187
DRNIŠ, KNIN (Šibensko-kninska)	26	17	86	26	155
VUKOVAR, ILOK (Vukovarsko-srijemska)	29	30	250	115	424
Ukupno u planiranom uzorku	115	135	756	272	1.278*

Slučajnim odabirom u uzorak je izabrano 1.212 učenika, odnosno 68 razreda. Radi kasnije usporedbe podataka na razini županija planirano je ispitivanje u pet dodatnih razreda (1 u Slunju, 1 u Korenici, 2 u Obrovcu i 1 u Benkovcu) čime se ukupan broj učenika u planiranom uzorku povećava za još 66 učenika odnosno na 1.278 učenika, a ukupan broj razreda na 73.

Anketno istraživanje provedeno je u 19 srednjih škola koje se nalaze u 14 gradova/općina na području posebne državne skrbi Republike Hrvatske. Istraživanje se provodilo od konca travnja do kraja svibnja 1999. godine. Uzorak ispitivanja sačinjavali su učenici 73 razreda (tablica D).

Mjesto	Broj škola u uzorku	Broj razreda u uzorku
BELI MANASTIR	3	11
BENKOVAC	1	4
DRNIŠ	1	3
GLINA	1	3
HRVATSKA KOSTAJNICA	1	2
ILOK	1	2
KNIN	1	5
KORENICA	1	2
OBROVAC	1	3
PAKRAC	1	6
PETRINJA	1	4
SLUNJ	1	2
TOPUSKO	1	2
VUKOVAR	4	24
UKUPNO	19	73

Zora Raboteg-Šarić, Ivan Rogić
Daleki život, bliski rub

Tablica D.

Broj škola i razreda koji su
izabrani u uzorak

Ukupno je ispitano 1.106 učenika trećih i četvrtih razreda srednjih škola, ili 48% ukupne populacije učenika završnih razreda u školama koje se nalaze na području posebne državne skrbi RH.

Tablica E.

Broj učenika koji su sudjelovali
u istraživanju prema naseljima
i županijama

ŽUPANIJA	Naselje	Broj učenika po naselju	Broj učenika po županijama	Postotak od ukupnog broja
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	Vukovar	330	356	32.2
	Ilok	26		
OSJEČKO-BARANJSKA	Beli Manastir	172	172	15.6
POŽEŠKO-SLAVONSKA	Pakrac	89	89	8.0
SISAČKO-MOSLAVAČKA	Petrinja	89	191	17.3
	Glina	48		
	Topusko	18		
	Hrv. Kostajnica	36		
KARLOVAČKA	Slunj	26	26	2.4
LIČKO-SENJSKA	Korenica	33	33	3.0
ŠIBENSKO-KNINSKA	Knin	107	142	12.8
	Drniš	35		
ZADARSKA	Obrovac	28	97	8.8
	Benkovac	69		
UKUPNO		1.106	1.106	100.0

U tablici E prikazan je broj učenika u pojedinim mjestima i županijama koji su sudjelovali u istraživanju. Podaci pokazuju da realizirani i planirani uzorak vjerno odražava obilježja populacije učenika viših razreda srednjih škola na područjima posebne državne skrbi. To se odnosi kako na strukturu učenika prema razredima (treći i četvrti) i vrstama škola (gimnazije i ostale srednje škole) tako i na relativnu zastupljenost učenika u uzorku. U pojedinim mjestima, međutim, uočljive su manje razlike između odnosa u populaciji i odnosa u uzorku (primjerice, Benkovac, Obrovac). Ali one bitno ne narušavaju strukturu i reprezentativnost cjelokupnog uzorka istraživanja. Kao što je već navedeno, u tim je mjestima povećan broj učenika u uzorku, e da bi podaci bili reprezentativni na razini županije.

Tablica F.
 Relativna zastupljenost učenika
 s obzirom na skupine mjesta
 u populaciji, planiranom
 uzorku i realiziranom uzorku

MJESTO (Županija)	POPULACIJA		PLANIRANI UZORAK		REALIZIRANI UZORAK	
	N	%	N	%	N	%
PETRINJA, GLINA, TOPUSKO, HRV. KOSTAJNICA (Sisačko-moslavačka županija)	424	18.3	223	17.4	191	17.3
SLUNJ (Karlovačka)	28	1.2	28	2.2	26	2.4
KORENICA (Ličko-senjska)	36	1.6	36	2.8	33	3.0
PAKRAC (Požeško-slavonska)	198	8.5	110	8.6	89	8.0
OBROVAC, BENKOVAC (Zadarska)	115	5.0	115	9.0	97	8.8
BELI MANASTIR (Osječko-baranjska)	377	16.2	187	14.6	172	15.6
DRNIŠ, KNIN (Šibensko-kninska)	300	12.9	155	12.1	142	12.8
VUKOVAR, ILOK (Vukovarsko-srijemska)	842	36.3	424	33.2	356	32.2
Ukupno	2.320	100.0	1.278	100.0	1.106	100.0

		GIMNAZIJA		SREDNJA ŠK.		UKUPNO
		Treći	Četvrti	Treći	Četvrti	
Populacija	N	223	225	1.345	527	2.320
	%	9.6	9.7	58.0	22.7	100
Planirani uzorak	N	115	135	756	272	1.278
	%	9.0	10.6	59.1	21.3	100
Realizirani uzorak	N	128	121	636	221	1.106
	%	11.6	10.9	57.5	20.0	100

Zora Raboteg-Šarić, Ivan Rogić
Daleki život, bliski rub

Tablica G.

Relativna zastupljenosti učenika s obzirom na razred i vrstu škole u populaciji, planiranom uzorku i realiziranom uzorku

UZORAK PISACA ESEJA

Pri planiranju uzorka za ovaj dio istraživanja ponajprije se vodilo računa da u uzorku budu zastupljeni učenici iz različitih područja. Također se nastojalo uključiti učenike različitih stručnih usmjerenja kako bi odgovori na postavljena pitanja reprezentirali heterogeniju populaciju mladih. U nekim mjestima općenito je manje učenika pa su u prethodno provedenom terenskom istraživanju već bili ispitanici svi učenici završnih razreda srednje škole ili pak svi učenici određenih usmjerenja. Stoga se ovo ispitivanje najvećim dijelom provodilo među učenicima drugih razreda (dvije trećine uzorka).

Tablica H.

Broj učenika koji su pisali esej s obzirom na mjesto ispitivanja i dob učenika

Razred	Drugi		Treći		Četvrti		Ukupno učenika
	Broj razreda	Broj učenika	Broj razreda	Broj učenika	Broj razreda	Broj učenika	
MJESTO							
PETRINJA,	1	26					26
GLINA	1	20					20
HRV. KOSTAJNICA	1	18					18
SLUNJ	1	24					24
KORENICA	1	18					18
PAKRAC			1	35			35
BENKOVAC	1	22					22
BELI MANASTIR	2	47					47
DRNIŠ			1	21			21
KNIN	1	28					28
VUKOVAR			1	29	1	18	47
Ukupno	9	203	3	85	1	18	306

UZORAK STRUČNJAKA

Tablica I.

Mjesta i ustanove u kojima su provedeni intervjui sa stručnjacima koji rade s učenicima

Mjesto	Ustanova	Kontaktirane osobe
BELI MANASTIR	Prva srednja škola, Druga srednja škola, Gimnazija	Zamjenik ravnatelja, pedagog, prof. tjelesnog odgoja
BENKOVAC	Srednja škola Kneza Branimira	Ravnateljica
DRNIŠ	Srednja škola Ivana Meštrovića	Pedagog
GLINA	Srednja škola Glina	Pedagog
HRVATSKA KOSTAJNICA	Srednja škola Ivana Trnskog	Ravnateljica
ILOK	Srednja škola	Pedagog
KNIN	Srednja škola Kralja Zvonimira	Pedagog
KORENICA	Srednja škola	Ravnatelj
OBROVAC	Srednja škola	Ravnatelj
PAKRAC	Srednja škola	Pedagoginja
PETRINJA	Srednja škola Petrinja	Zamjenik ravnatelja, prof. biologije
SLUNJ	Srednja škola	Ravnateljica
TOPUSKO	Centar mladih "Suncokret"	Voditeljica
VUKOVAR	Gimnazija, Prva srednja škola, Druga srednja škola, Treća srednja škola	Zamjenici ravnatelja, pedagog